

Erick og Ingrid Struckmanns Naturfredningsfond
Masnedøgade 20
2100 København Ø
Att.: Niels Worm

Dato

5. februar 2026

Sagsnr.

01.05.08-P25-8-25

NATUR OG VAND

Torvet 2

3600 Frederikssund

Telefon 47 35 10 00

www.frederikssund.dk

CVR-nr.: 29 18 91 29

Bank 4319-3430270303

Telefontid:

Mandag 09.00 - 12.00

Tirsdag lukket

Onsdag 09.00 - 12.00

Torsdag 09.00 - 12.00

Fredag 09.00 - 12.00

Se øvrige åbningstider
på www.frederikssund.dk

Dispensation fra naturbeskyttelseslovens §3 til oprensning af tre søer på Eskilsø

Ejeren af Eskilsø, Erick og Ingrid Struckmanns Naturfredningsfond,
ønsker at naturforbedre eksisterende søer/vandhuller på Eskilsø.

Der ønskes bl.a. at oprense 3 søer. Da disse søer er over 100 m², er de beskyttet af naturbeskyttelseslovens §3, og ændringer/maskinelle plejeindgreb kræver derfor en forudgående dispensation.

Afgørelse og vilkår

Frederikssund Kommune giver hermed dispensation til oprensning af 3 søer/vandhuller. Der er i afgørelsen lagt vægt på, at det ansøgte, vil være naturforbedrende.

Dispensationen gives på følgende vilkår:

1. Projektet skal udføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og i denne afgørelse.
2. Der må ikke køres, graves eller andet i de områder, som på kortene er betegnet med "Bevar".
3. Af hensyn til plante- og dyrelivet må indgreb i og omkring søerne kun foretages i perioden 1. oktober – 15. februar.
Eventuel tørlægning af Sø 1 skal ske i samme periode.
4. Brinker, som berøres, skal tilrettes jævnt skrånende med en hældning på max 1:5
5. Søernes faste bund må ikke beskadiges, da en sø så kan blive "utæt".
6. Opgravet materiale - rødder, sediment mv. skal udlægges på arealer, som ikke er registreret som §3 beskyttet eller arealer, som udpeges af Frederikssund Kommune i feltsæson 2026.

7. Maskine, som forestår opgravning / oprensning skal køre mindst muligt i søerne og anden beskyttet natur. Køreveje til oplag af materiale mv. skal beskrives, indsendes og godkendes af Frederikssund Kommune inden igangsætning.
8. Der må ikke udsættes ænder, fisk, krebs eller andre dyr i søer/vandhuller, og der må ikke fodres indenfor en afstand af 10 meter til søerne.

Ansøgning og projektbeskrivelse

Erick og Ingrid Struckmanns Naturfredningsfond har 23. oktober 2025 indsendt ansøgning om dispensation fra naturbeskyttelseslovens §3 til forbedring af eksisterende vandhuller.

De ansøgte naturforvaltningstiltag er baseret på undersøgelser og rapport fra Amphi Consult v/Astrid Friis Tofte og har til formål at bevare og fremme især padder, men også vandinsekter, på Eskilsø.

Ansøgers beskrivelse af de enkelte søer og ønskede indgreb:

Sø/vandhul 1

Vandhullet fremstår i dag væsentligt tilgroet og præget af både fisk og skyggegivende vegetation, hvilket reducerer dets værdi som levested for padder. For at forbedre de økologiske forhold i dette vandhul søges om dispensation til følgende tiltag:

- *Oprrensning af vandhullet: En del af den tætte bevoksning af dunhammer mv. graves væk og de fremspirende pilebuske ryddes helt. Oprrensningen udføres selektivt, så en andel af vegetationen i sumpzonen bevares til naturlig genindvandring. Alt opgravet materiale fjernes fra søen og udlægges i et tyndt lag (max 30 cm) på arealer omkring gården, der ikke er beskyttet af naturbeskyttelseslovens §3.*
- *Skyggende træer: Enkelte træer på sydsiden fældes, så der skabes bedre mulighed for solindfald. Dette vil øge vandtemperaturen og dermed gavne paddernes ynglemuligheder i vandhullet. Der fældes ikke gamle træer, som vurderes at være levested for flagermus. De efterladte træer og buske skal sikre fortsat læ og variation i strukturerne omkring vandhullet. Desuden benyttes de fældede træer som dødt ved i nærheden af vandhullet, så dette blandt andet kan benyttes til overvintring for padderne.*
- *Fjernelse af fisk: Vandhullet tørlægges midlertidigt ved pumpning for at fjerne den etablerede bestand af nipigget hundestejle. Tørlægningen foretages om efteråret, hvor dyrelivet er mindst sårbart og vandstanden er lavest. Ved at fjerne fiskebestanden vil paddernes ynglesucces forbedres markant i vandhullet.*
- *Udfladning af brink: Mindst én af brinkerne flades ud, så der skabes en god oversvømmelses- og sumpzone.*

Dette vil dels give egnede yngleområder for padder og vandinsekter, dels gøre det nemmere for evt. græssende dyr at gå ned til vandhullet og dermed bidrage til langsigtet vedligeholdelse ved afgræsning af problematisk vegetation ude i vandhullet (fx dunhammer og pilebuske) og ved at træde brinkerne op og holde disse lysåbne.

Sø 2 (i ansøgning kaldt vandhul 5)

Ansøger skriver:

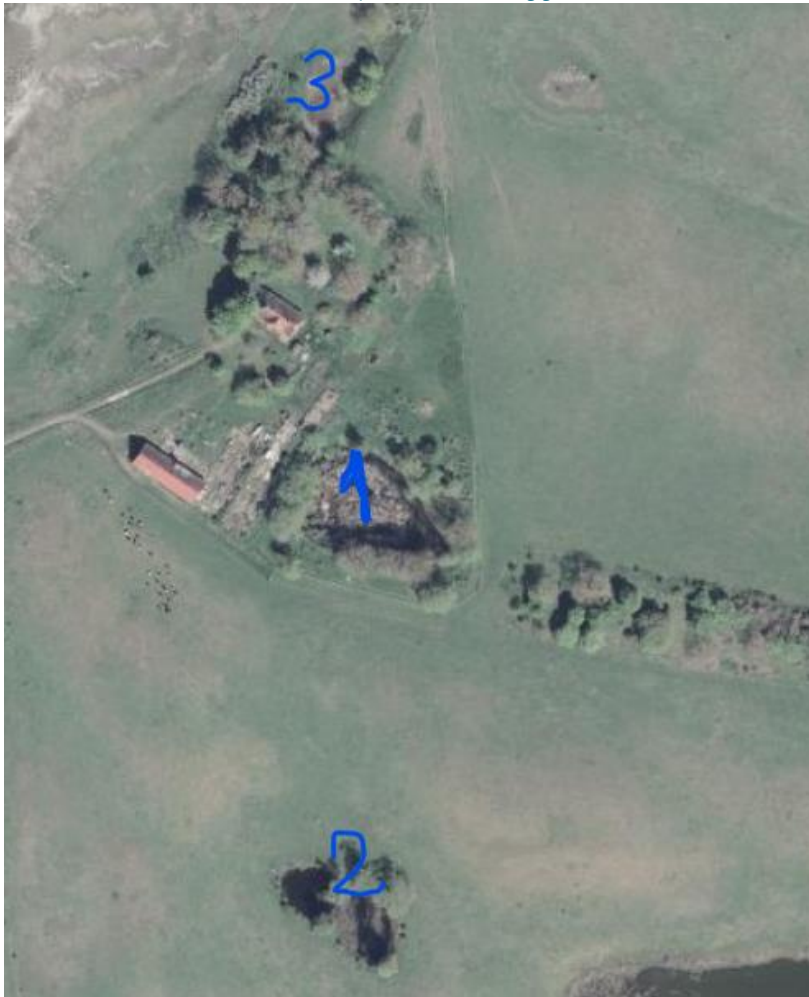
Da den sydlige del af vandhullet altid tørrer ud, foretages en mindre uddybning (ca. 30-50 cm), så den del også holder vand de fleste år. Det opgravede materiale vil blive udlagt i et tyndt lag (max. 30 cm) på naturmæssigt mindre værdifulde arealer i umiddelbar nærhed af vandhullet.

Sø 3 (i ansøgning kaldt vandhul 7)

Ansøger skriver:

Vandhullet nær hovedhuset fremstår stærkt tilgroet med især tagrør og uden synligt vandspejl. For at genskabe vandhullets naturmæssige værdi for padder foretages en oprensning og vandhullet uddybes (ca. 30-50 cm). En øget dybde vil bidrage til en mere stabil vandstand og reducere risikoen for tidlig eller ofte udtørring. Det opgravede materiale udlægges i et tyndt lag (max 30 cm) på arealer omkring vandhullet, der ikke er beskyttet af naturbeskyttelseslovens §3.

Kort som viser hvor de 3 søer /vandhuller ligger

Besigtigelse og beskrivelse af søerne

Biologer fra Frederikssund Kommune foretog besigtigelse af søerne 10. november 2025, sammen med Niels Worm fra Struckmanns Naturfredningsfond og Thomas Vestergaard-Nielsen fra Nationalpark Skjoldungernes land.

Sø 1, sydøst for beboelsesejendommen på Eskilsø

Søen er en tidligere branddam på ca. 1800 m². Der er tidligere observeret både stor og lille vandsalamander i søen. Ved Amphi Consults besigtigelse i juni 2025, blev der fundet mange fisk, nipigget hundestejler, i søen, men ingen padder.

Ved den fælles besigtigelse i november 2025 kunne det konstateres, at søen var næsten helt tilgroet og at der kun var lidt åbent vand mod syd og sydøst. Tilgroningen var især med bredbladet dunhammer, men også smalbladet dunhammer, strandkogleaks, lodden dueurt og sødgræs. Der var spredt opvækst af gråpil og ask i kanten af søen, og i noget af kanten brombær. Især mod øst var der partier med mere varieret sumpvegetation, her var bittersød natskygge, vejbred skeblad, stiv star, knippestar, tiggerranunkel og lysesiv.

Ved den fælles besigtigelse blev det fastslået, at søens midte, som var helt tilgroet med især bredbladet dunhammer, skal oprensnes inkl. opgravning af rødder. Den åbne del mod syd, som havde slam i bunden fra bl.a. nedfaldsblade, skal også oprensnes. Opvækst af pil og ask i kanten af søen opgraves og grene, som rager udover søen beskæres. Der fældes også nogle yngre træer, som står i nærheden af søen og nu smider blade i søen.

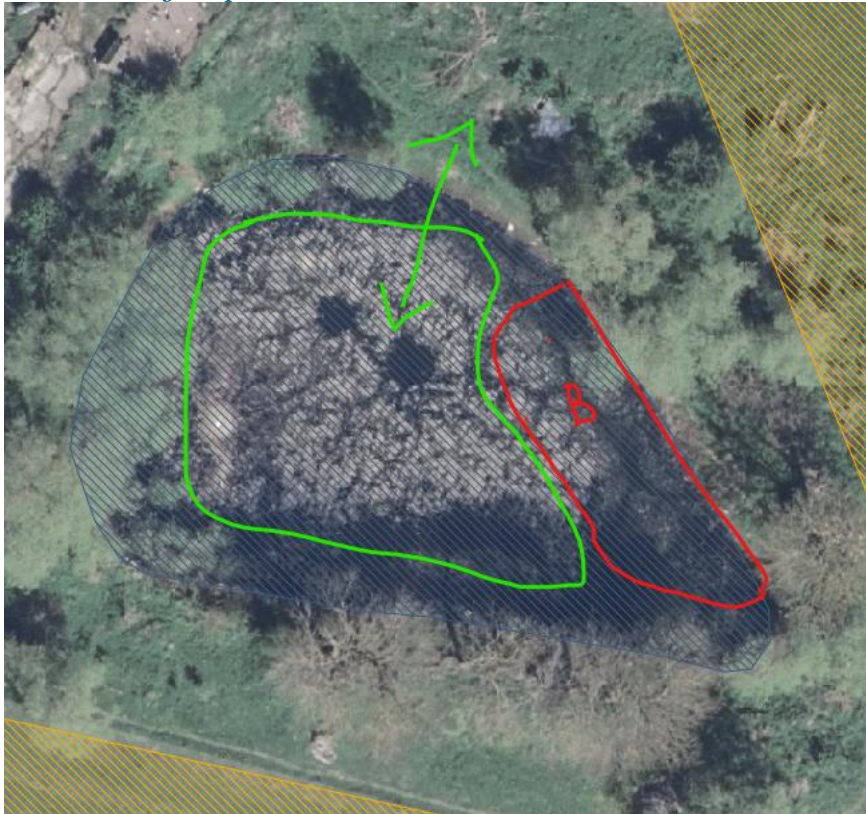
Derimod bevares en del af søen mod øst helt urørt, da den har en mere varieret sumpvegetation med bl.a. flere tuer af stiv star og knippestar.

Foto af Sø 1 set fra syd, 10. november 2025

Kort som viser omfang af oprensning i Sø 1

Grønt område oprenses. Rødt område bevares urørt. Evt. ind- og udkørsel ved grøn pil.

Sø 2 (i ansøgning kaldt vandhul 5)

Der var ved besigtigelsen kun vand i den nordlige halvdel af søen.

Den sydlige del, som ofte er uden vand, ønskes oprenset og uddybet med 30 -50 cm. Eksisterende forhøjning mellem de 2 dele af søen bevares.

Ved besigtigelsen var der i den sydlige del vegetation bestående af især krybhvene, alm rapgræs, gåsepotentil og kær-star. Helt mod syd var der derudover sværtvæld og tiggeranunkel, den del blev det ved besigtigelsen aftalt bevares urørt.

Foto af sø 2 (vandhul 5). Sydlig del (hvor der står folk) uddybes 30 – 50 cm

Plejeindgreb i Sø 2.

I grønt område uddybes 30 – 50 cm. Røde områder bevares urørt.

Sø 3 (i ansøgning kaldt vandhul 7)

Vandhullet er ikke registreret som en beskyttet sø, men er en mindre lavning på omkring 100 m², hvor der på luftfotos fra enkelte år kan ses lidt åbent vand.

Ved besigtigelsen kunne vi konstatere, at der stod tagrør i denne lille lavvandede "sø". Der var ikke åben vandflade. Tagrør ønskes gravet op med rødder, så der kan blive åbent vand til fordel for padder mv.

Foto af sø 3 (vandhul 7)

Lovgivning

Søer over 100 m² er beskyttet i henhold til §3 i Naturbeskyttelseslovens §3 (LBK nr. 927 af 28/06/2024).

Uddrag:

§ 3. Der må ikke foretages ændring i tilstanden af naturlige søer, hvis areal er på over 100 m², eller af vandløb eller dele af vandløb, der af miljøministeren efter indstilling fra kommunalbestyrelsen er udpeget som beskyttede.

I henhold til naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2 gælder det, at kommunen i særlige tilfælde kan meddele dispensation. I Miljøstyrelsens Vejledning om naturbeskyttelseslovens §3 beskyttede naturtyper fremgår det, at en særlig omstændighed, der kan begrunde en dispensation fra §3, kan være at det ansøgte har en naturforbedrende funktion.

Vurdering

Sø 1:

Søen fremstår i dag næsten helt uden åbent vandspejl. Den massive tilgroning med især dunhammer og vedplanter har medført, at lysforholdene i søen er væsentligt forringet. Dette begrænser mulighederne for, at anden sumpvegetation og egentlige vandplanter kan etablere sig. Den fortsatte tilgroning vurderes på sigt at medføre, at søen gror helt til og dermed mister sin karakter og biologiske funktion som sø.

Vi vurderer, at den ansøgte oprensning vil være naturforbedrende for søen og dens dyre- og planteliv. Fjernelse af dele af den tætte rørsump, vedplanter samt næringsrigt sediment vil skabe mere lysåbne forhold og forbedre søens fysiske og biologiske tilstand. Dette forventes at give

renere vand, og bedre levevilkår for vandplanter, samt for tilknyttede dyrearter, herunder padder og vandinsekter som guldsmede, vandnymfer mv.

Oprensningen kan være med til at sikre, at søen ikke gror helt til. Det ansøgte vil dermed bidrage til at sikre, at søen fortsat bevares som § 3-beskyttet sø. Indgrebet vurderes ikke at indebære en forringelse af naturtilstanden, men derimod at modvirke den igangværende negative udvikling mod tilgroning og tab af åbent vand.

Vi vurderer, at mere lysåbne områder i søen vil give forbedrede yngleforhold for padder.

Vi vurderer, at det ansøgte ikke vil skade værdifuld natur, men tværtimod forbedre søens naturtilstand og dermed være et naturforbedrende tiltag. På den baggrund vurderes det, at der kan meddeles dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3 til den ansøgte oprensning af Sø 1.

Sø 2 (vandhul 5 i ansøgning)

Det ansøgte omfatter en mindre oprensning og uddybning af den sydlige del af søen med ca. 30–50 cm, så denne del kan holde vand i de fleste år. Den nordlige del af søen og den lille forhøjning mellem de to dele af søen bevares.

Vi vurderer, at indgrebet ikke vil medføre en forringelse af naturtilstanden, men derimod vil have en naturforbedrende effekt, idet den sydlige del af søen derved vil blive lysåben og lavvandet. Dette vil forbedre levevilkårene for padder, vandinsekter og andre vandtilknyttede arter. Den varierede sumpvegetation i søens sydlige ende bevares. Indgrebet vurderes derfor ikke at skade værdifuld natur, men at være naturforbedrende for søen og dets biologiske funktion. Vi vurderer derfor, at der kan meddeles dispensation til oprensning og uddybning af den sydlige del af Sø 2.

Sø 3 (vandhul 7 i ansøgningen)

Det ansøgte omfatter opgravning af tagrør med rod med henblik på at skabe mere åbent vand. Dette vil give mere lysåbne forhold og skabe mulighed for en mere varieret sumpvegetation og egentlige vandplanter.

Vi vurderer, at indgrebet ikke vil medføre en forringelse af naturtilstanden, men derimod vil have en naturforbedrende effekt ved at skabe mere åbent vand og dermed mulighed for mere artsdiversitet. Det ansøgte vil også give bedre yngleforhold for padder, som ofte lægger deres æg i lavvandede og lysåbne vandhuller. Vi vurderer, at det ansøgte også vil forbedre forhold for andre vandtilknyttede arter.

Vi vurderer, at det ansøgte tiltag i Sø 3 ikke vil skade værdifuld natur, men tværtimod forbedre naturtilstanden i vandhullet og området. Der kan derfor meddeles dispensation til det ansøgte.

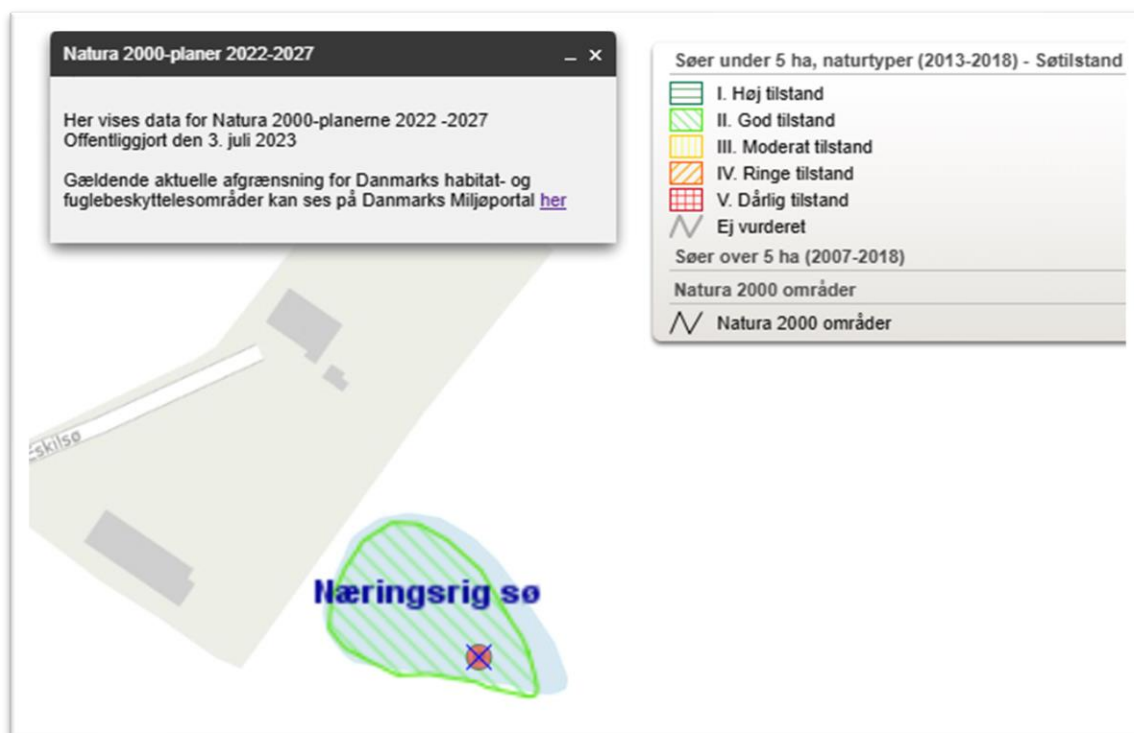
Internationale naturbeskyttelsesområder, vandrammedirektiv og Bilag IV-arter

Jævnfør bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder, samt beskyttelse af visse arter, skal der foretages en vurdering af, om det ansøgte kan have en væsentlig påvirkning på et Natura 2000-område eller kan medføre beskadigelse af yngle- og rasteområder for Bilag IV arter.

Eskilsø ligger indenfor Natura 2000 område nr. 136, Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov. Habitat område nr. 120, Roskilde Fjord og fuglebeskyttelsesområde nr. 105, Roskilde Fjord.

På udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området (se bilag 2), er bl.a. habitatnaturtypen, 3150 Næringsrig sø. Sø 1 er udpeget som denne naturtype. Søen er i "God tilstand" jf. Miljøstyrelsens basisanalyse for Natura 2000 områder. Se nedenstående Miljø-giskort fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV).

Udklip fra SGAV <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=natura2000planer3-2022>

Denne tilstandsvurdering er baseret på en NOVANA-undersøgelse fra 2012, <https://naturereport.miljoportal.dk/590699>. Undersøgelsen viser, at der på daværende tidspunkt forekom vandplanter i søen, hvilket forudsætter tilstedeværelse af åbent vandspejl.

Hvis Sø 1 fortsat skal opretholde God tilstand, vurderer vi, at den ansøgte oprensning kan være et væsentligt tiltag, idet søen ellers risikerer at gro helt til i rørsump og vedplanter. Et overordnet mål i Natura 2000-planen er bl.a. at "*Sikre og forbedre tilstanden af den eksisterende natur og levesteder*". Vi vurderer, at den ansøgte oprensning og de dermed forbedrede forhold for vandlevende dyr, planter mv. er i overensstemmelse med dette mål.

Sø 2 og 3 er hverken udpegningsgrundlag for Natura 2000-området eller registreret som habitatnatur.

Ingen af de tre søer har en specifik målsætning i henhold til vandrammedirektivet (Vandplan 3 <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3-2022>). Generelt gælder det dog for alle søer, at de skal opnå God tilstand. Vi vurderer, at de ansøgte tiltag i de tre søer vil bidrage til at forbedre både søernes natur- og vandkvalitet og dermed understøtte opnåelsen eller fastholdelsen af God tilstand.

Der er en række fuglearter, samt arten stor vandsalamander på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området (se bilag 2). Vi vurderer, at flere åbne vandflader i søerne, kan være en forbedring for flere af fuglearterne og at mere lysåbne, lavvandede vandflader, vil give plads til mere alsidig

sumpvegetation. Det vil forbedre yngleforhold for arten stor vandsalamander, som lægger sine æg på undervandsvegetation i lysåbent vand.

Vi vurderer derfor, at de ansøgte plejeindgreb i de tre søer ikke vil medføre væsentlig (negativ) påvirkning af Natura 2000-området, dets naturtyper eller udpegningsarter.

Der er ikke registreret bilag IV arter de tre søer. Der er dog tidligere konstateret stor vandsalamander i Sø 1 og der kan evt. leve flagermus i nogle af de større træer, som står i nærheden af Sø 1 og Sø 2.

Vi vurderer, at yngleforhold for bilag IV arten stor vandsalamander forbedres ved at der kommer flere lysåbne, lavvandede områder med mere varieret sumpvegetation, hvor arten kan lægge sine æg. De ansøgte oprensninger, udføres udenfor padders ynglesæson.

Der skal ikke fjernes bygninger eller fældes større/ ældre træer, som kan være yngle- eller rasteområder for flagermus.

Vi vurderer derfor, at projektet ikke medfører beskadigelse af plantearter eller yngle- og rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Offentliggørelse og klageadgang mv.

Dispensationen gives i medfør af naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2. Afgørelsen vedrører alene §3 beskyttet natur. Andre tilladelser, efter anden lovgivning, kan være nødvendige.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på kommunens hjemmeside:

<https://www.frederikssund.dk/Politik/inddragelse/Offentliggørelser> 5. februar 2026.

Der kan klages over afgørelsen. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er offentliggjort. Tilladelsen må først udnyttes når klagefristen er udløbet.

De der kan klage efter naturbeskyttelsesloven er:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter [lov om nationalparker](#)
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klage over afgørelsen skal ske til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

En klage skal sendes via Klageportalen, som findes på [Hjemmeside for Nævnenes Hus](#). Fra klageportalen sendes til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Du kan læse mere om klagemulighed samt prisen for at klage på: [Hjemmeside for Nævnenes Hus](#)

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det.

Hvis vi modtager klager, vil I blive orienteret. En eventuel klage har opsættende virkning, medmindre klagenævnet bestemmer andet.

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen, skal være anlagt inden 6 måneder fra offentliggørelse af afgørelsen.

Hvis man støder på fortidsminder i forbindelse med gravearbejdet, skal arbejdets standses og fundet skal meddeles til ROM

Hvis der i forbindelse med gravearbejdet bliver fundet arkæologisk materiale, fx stensamlinger, mørk jord, knoglerester eller potteskår o.l., skal igangværende arbejde standses med det samme jf. museumslovens § 27 stk. 2. Fundet skal straks anmeldes til Roskilde Museum ved Frederikssund Museum/Færgesgården på tlf. 46 31 81 50.

Tilladelsen skal udnyttes inden der er gået 3 år, hvorefter den bortfalder.

Har I spørgsmål til ovenstående hører vi gerne fra jer.

Med venlig hilsen

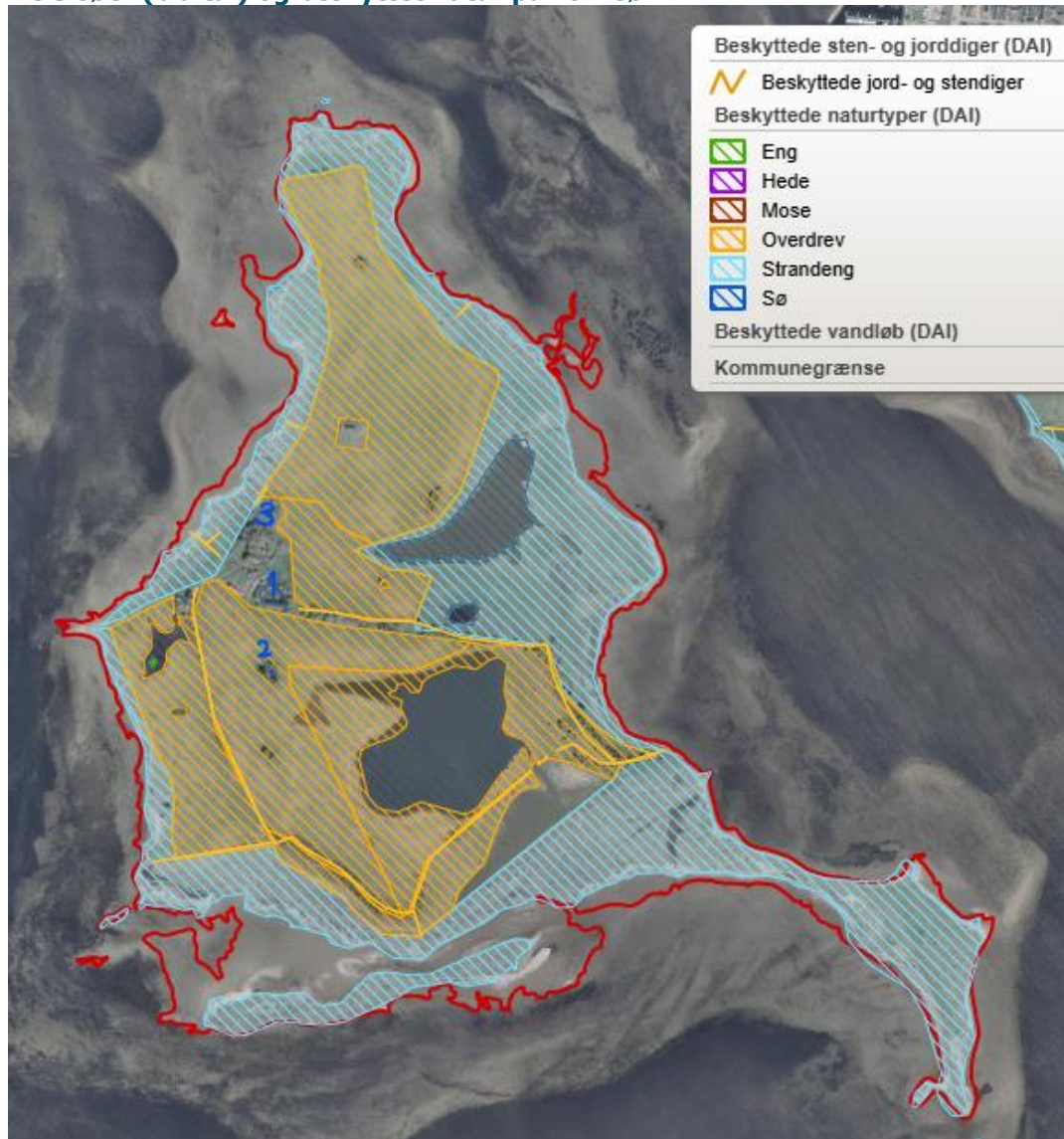
Karin Helene Larsen
Biolog

Kopi af afgørelsen er sendt til:

Nationalpark Skjoldungernes Land npskjold@danmarksnationalparker.dk
Roskilde Museum, Sankt Ols Stræde 3, 4000 Roskilde, roskildemuseum@romu.dk
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, mail@sgav.dk
Dansk Botanisk Forening nbu_sj@botaniskforening.dk
Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk og frederikssund@dn.dk
Danmarks Ornitologiske Forening, natur@dof.dk og frederikssund@dof.dk
Friluftsrådet, frederikssund@friluftsradet.dk
Dansk Sportsfiskerforbund post@sportsfiskerforbundet.dk
nordkysten@sportsfiskerforbundet.dk og tha@sportsfiskerforbundet.dk

Bilag 1

De 3 søer (blå tal) og beskyttet natur på Eskilsø

Bilag 2.

Udpegningsgrundlag for Natura 2000 område N136 Roskilde

Fjord og Jægerpris Nordskov

Fra Natura 2000-handleplan 2022-27.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 120		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Strandvold med enårige planter (1210)	Strandvold med flerårige planter (1220)
	Kystklint/klippe (1230)	Enårig strandengsvegetation (1310)
	Strandeng (1330)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Tørt kalksandsoverdrev* (6120)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Urtebræmme (6430)	Hængesæk (7140)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
	Arter:	
	Blank seglmos (6216)	Mygblomst (1903)
	Stellas mosskorpion (1936)	Eremit* (5380)
	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Havlampret (1095)	Stor vandsalamander (1166)

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 199		
Naturtyper:	Brunvandet sø (3160)	Hængesæk (7140)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 105		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Knopsvane (T)
	Sangsvane (T)	Grågås (T)
	Knarand (T)	Skeand (T)
	Krikand (T)	Troldand (T)
	Hvinand (T)	Lille skallesluger (T)
	Stor skallesluger (T)	Havørn (TY)
	Rørhøg (Y)	Blishøne (T)
	Klyde (Y)	Sorthovedet måge (Y)
	Dværgterne (Y)	Fjordterne (Y)
	Havterne (Y)	Rødrygget tornskade (Y)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 107		
Fugle:	Havørn (Y)	Hvæpsevåge (Y)
	Sortspætte (Y)	Rødrygget tornskade (Y)